



**Wielce Szanowny Pan
Michał Boni
Minister Administracji i Cyfryzacji
ul. Stefana Batorego 5, 02-591 Warszawa**

L.dz/16.04-1/2012

Zwracamy się do Pana Ministra, jako do osoby, której poglądy w kwestiach uproszczenia procedur administracyjnych, zmniejszenia obciążeń biurokratycznych i polepszenia efektywności funkcjonowania administracji publicznej są powszechnie znane - prosząc o podjęcie działań, które pozwolą zaoszczędzić w budżecie Państwowej Inspekcji Pracy kwotę około dwu milionów złotych i zapobiegną znaczącemu spadkowi efektywności realizowanych przez inspektorów pracy Państwowej Inspekcji Pracy zadań ustawowych.

W imieniu środowiska inspektorów pracy, reprezentowanego przez Stowarzyszenie Inspektorów Pracy Rzeczypospolitej Polskiej, mamy zaszczyt prosić o pilne znowelizowanie rozporządzenia z dnia 9.03.2012 r. Ministra Administracji i Cyfryzacji w sprawie rodzaju spraw, w których obowiązek prowadzenia metryki sprawy jest wyłączony, tak by w załączniku nr 1 do tego rozporządzenia, tj. wykazie ustaw stanowiących podstawę rozstrzygnięcia spraw, w których obowiązek prowadzenia metryki sprawy jest wyłączony, została wymieniona także ustawa z dnia 13.04.2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy i ustawa z dnia 30.08.2002r. o systemie oceny zgodności.

Panie Ministrze. *We aren't Anonymus*. Nie jesteśmy anonimowi. Jako organizacja ekspercka, której jednym ze statutowych celów jest wskazywanie kierunków zmian w aktach prawnych związanych z działalnością Państwowej Inspekcji Pracy, współdziałanie w toku prac legislacyjnych z władzą ustawodawczą i innymi instytucjami w zakresie obejmującym cele Stowarzyszenia, a także promowanie idei społecznej odpowiedzialności biznesu oraz przyjaznego państwa - ufamy i jesteśmy przekonani, że nasz głos zostanie wysłuchany. O ile jest wiadomo władzom Stowarzyszenia, pismo w sprawie metryk wystosował do Pana Ministra także Główny Inspektor Pracy.

W wyniku nowelizacji art. 66a §1-3 Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawodawca nałożył na organy administracji publicznej obowiązek zakładania w aktach metryki sprawy w formie pisemnej lub elektronicznej i wskazywania w niej wszystkich osób, które uczestniczyły w podejmowaniu czynności w postępowaniu administracyjnym oraz określanie wszystkich podejmowanych przez te osoby czynności wraz z odpowiednim odesłaniem do dokumentów zachowanych w formie pisemnej lub elektronicznej określających te czynności i jej bieżącą aktualizację.

Wzór i sposób prowadzenia metryki sprawy, zgodnie z delegacją ustawową określił Minister Administracji i Cyfryzacji, który w przedmiotowym rozporządzeniu z dnia 9.03.2012 r., określił także rodzaje spraw, w których obowiązek prowadzenia metryki sprawy jest wyłączony.

Zapewne z uwagi na tempo prac legislacyjnych, i napięte terminy wydania rozporządzenia - w wykazie tym nie ujęto ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy i ustawy o systemie oceny zgodności, w oparciu o które wydawane są decyzje/nakazy stanowiące element nadzoru Państwa nad przestrzeganiem prawa pracy - chociaż zachodzą wszelkie przesłanki do wyłączenia tych decyzji/nakazów z nałożonego przez ustawodawcę obowiązku.

Po pierwsze: owe decyzje/nakazy nie są wydawane w wyniku typowego postępowania administracyjnego, które w większości przypadków nie jest nawet możliwe do wyodrębnienia z postępowania kontrolnego-nadzorczego. Zawężone jest także w stosunku do Kpa pojęcie strony postępowania. Po drugie: wszystkie czynności kontrolno-nadzorcze w PIP prowadzone są co do zasady przez jedną osobę, tj. inspektora pracy, który jako organ władzy państwowej wydaje również nakazy, wystąpienia pokontrolne, a także występuje jako oskarżyciel publiczny. W obowiązującym stanie prawnym nie ma więc odrębnego postępowania administracyjnego, nie ma także (z nielicznymi wyjątkami) innych osób uczestniczących w podejmowaniu czynności. Mało tego – udział takich osób jest niedopuszczalny na gruncie 17 ust. 2 ratyfikowanej przez Rzeczypospolitą Polską Konwencji MOP Nr 81 dotyczącej inspekcji pracy w przemyśle i handlu (Dz.U.97.72.450), gwarantującej inspektorowi pracy swobodę decydowania, czy należy udzielić ostrzeżenia lub rady, zamiast rozpoczęcia lub zalecenia rozpoczęcia odpowiednich procedur.

Reasumując: w odniesieniu do nakazów wydawanych przez inspektorów pracy, nie występują ustawowe przesłanki prowadzenia metryk – tj. brak jest wyodrębnionego postępowania administracyjnego i nie występują inne osoby uczestniczące w postępowaniu. Ponadto wszelkie działania inspektorów pracy w zakresie wydawania decyzji są jednoznacznie udokumentowane w protokole kontroli i dokumentacji pokontrolnej.

O celowości wyłączenia z obowiązku prowadzenia metryk tych środków prawnych świadczy także fakt, iż decyzje/nakazy wydawane przez inspektorów pracy na podstawie ustawy o PIP, mają formę uproszczoną w stosunku do zapisów Kpa. Brak jest konieczności uzasadniania nakazów pisemnych, zaś w przypadku nakazów ustnych nie podawana jest nawet podstawa prawna. Sprawy te, niezależnie od prostego ich charakteru mają także charakter powtarzalny. Przeważająca większość z wydawanych nakazów mieści się w katalogu kilkudziesięciu rozstrzygnięć typowych, które różnią się tylko sprecyzowaniem w sentencji przedmiotu nakazu. Treść większości z wydawanych w ciągu roku 350 000 nakazów zwiera się w poniższym, krótkim katalogu: badania lekarskie pracowników, szkolenia bhp, oceny ryzyka zawodowego, stan techniczny maszyn, zabezpieczenia stanowisk pracy na wysokości, stosowanie oznaczeń i barw bezpieczeństwa, czynniki szkodliwe i niebezpieczne, stan pomieszczeń pracy, postępowanie powypadkowe, wypłata wynagrodzeń i innych świadczeń związanych z pracą.

Istotna z punktu widzenia racjonalności wydatków publicznych i efektywności działania organu kontrolującego przestrzeganie podstawowych, gwarantowanych w Konstytucji praw obywatelskich - jest oczywista nieproporcjonalność nakładu środków koniecznych do prowadzenia metryk, w stosunku do prostego i powtarzalnego charakteru tych spraw.

Jak poinformował prasę Pan Artur Koziołek, rzecznik prasowy MAiC - celem wprowadzenia obowiązku prowadzenia metryk, było zwiększenie transparentności udziału poszczególnych urzędników w procesie wydania rozstrzygnięć w sprawach obywateli. Według rzecznika MAiC, autorzy projektu ustawy wskazywali, że nawet po upływie długiego czasu będzie można precyzyjnie ustalić, jacy urzędnicy uczestniczyli w przygotowaniu decyzji oraz w jaki sposób wpływali na jej treść. Informujemy z całą odpowiedzialnością, iż obowiązujące dotychczas w Państwowej Inspekcji Pracy procedury i tworzone dokumenty – w pełni pozwalają zadośćuczynić tak wyartykułowanym postulatami ustawodawcy.

Poniżej pozwalamy sobie przytoczyć uproszczone wyliczenie kosztu prowadzenia metryk w Państwowej Inspekcji Pracy w skali roku, zaznaczając, że nasze szacunki są raczej zaniżone.

Według informacji przedstawionych Sejmowi przez Głównego Inspektora Pracy (opublikowanych na druku sejmowym nr 4363) w 2010 r. inspektorzy pracy wydali łącznie 337,3 tys. decyzji w zakresie bhp oraz 9,4 tys. decyzji nakazujących wypłatę należnego pracownikowi wynagrodzenia, a rok wcześniej było to odpowiednio ok. 354 tys. i 9,2 tys. decyzji. Dla uproszczenia przyjmijmy, iż nakazów takich w skali roku jest 350 000, ilość stron A4 na których sporządzane są metryki (nie biorąc pod uwagę pomyłek i innych strat papieru) – to 350 000 stron. Jest to 700 ryz po 500 arkuszy (około 2 ton papieru). Koszt materiałów eksploatacyjnych do drukarek przyjmujemy w kwocie 100 zł/1000 stron. Koszty papieru + koszty druku (bez amortyzacji) wyniosą więc ok. 40 000 zł. Nie liczymy kosztów archiwizacji i przechowywania (przyjmijmy przez 10 lat), dodatkowych 45 mb akt. W skali 10 lat przybędzie w archiwum ok. pół kilometra dodatkowych dokumentów. Zaznaczyć przy tym należy, iż objętość metryk przekroczy wielokrotnie objętość decyzji, których dotyczą. Nakazów pisemnych na jednej stronie A4 mieści się ok. 5, zaś nakazów ustnych – ponad 10, objętość metryk przekroczy więc 2-5 razy objętość decyzji/nakazów.

Przyjmując, iż na sporządzenie jednej metryki inspektor pracy jako referent sprawy potrzebuje zaledwie 5 minut (co znowu jest wartością znacznie zaniżoną), łączny czas poświęcony tej prostej administracyjnej czynności to 1 750 000 minut czyli 29 167 godzin w skali roku. Przyjmując iż w 2012 r. efektywny czas pracy pełnoetatowego pracownika to ok. 1500 godzin – czyni to około 20 etatów. Jako roczny koszt zatrudnienia jednego inspektora pracy przyjmujemy 60 000 zł, co razy 20 daje 1 200 000 zł. Zgodnie z wewnętrznymi procedurami urzędu, dokument stanowiący część dokumentacji pokontrolnej powinien być sprawdzony przez nadinspektora, któremu dajmy na to zaledwie 1 minutę – są to okrągłe 4 etaty nadinspektorskie po 80 000 zł = 320 000 zł. Zaokrąglając to wszystko w dół - koszty „robocizny” przy tworzeniu metryk to 1 500 000 zł.

Dwudziestu czterech inspektorów i nadinspektorów pracy powinno przeprowadzić w skali roku około 1 300 kontroli. W tylu to podmiotach (odpowiadających jednemu dawnemu „małemu” województwu), z powodu konieczności tworzenia metryk, mogą nie zostać przeprowadzone czynności kontrolno-nadzorcze i prewencyjne, mające istotny wpływ na poprawę warunków pracy i stan praworządności w stosunkach pracy.

Biorąc pod uwagę, iż powyższe oszacowania są w wielu miejscach zaniżone, uwzględniając konieczność aktualizacji metryk, amortyzację sprzętu, tzw. koszty stałe, koszty narad, szkoleń oraz koszty nowego oprogramowania, które w związku metrykami niewątpliwie musi powstać - przyjąć można, iż w skali roku nakłady na prowadzenie metryk w Państwowej Inspekcji Pracy osiągnąć mogą poziom 2 000 000 zł.

Pragniemy podkreślić, że w przedmiotowym rozporządzeniu większość pokrewnych Państwowej Inspekcji Pracy instytucji kontrolnych zostało w całości lub w części wyłączona z obowiązku zakładania i aktualizacji metryki sprawy. Są to na przykład: Inspekcja Weterynaryjna, Dozór Techniczny, Państwowy Nadzór Budowlany, Państwowa Inspekcja Sanitarna oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Stało się tak, chociaż (i to jest argument dodatkowo uzasadniający nasz wniosek), w tych instytucjach czynności kontrolne są realizowane przez różnych pracowników urzędu, a decyzje wydawane są zazwyczaj przez inną niż kontroler osoba - kierownika jednostki organizacyjnej, bądź osobę działającą z jego upoważnienia. Brak jest jakichkolwiek racjonalnych przesłanek nałożenia takiego obowiązku na Państwową Inspekcję Pracy.

Licząc na owocne współdziałanie Stowarzyszenia Inspektorów Pracy Rzeczypospolitej Polskiej z Ministerstwem Administracji i Cyfryzacji *pro publico bono*, uprzejmie prosimy o poinformowanie nas o stanowisku Pana Ministra w przedstawionych kwestiach.

Ta drogą deklarujemy również chęć pełnego zaangażowania w konsultacje projektów aktów prawnych dotyczących sfery ochrony pracy, i prosimy o umieszczenie Stowarzyszenia Inspektorów Pracy Rzeczypospolitej Polskiej wśród podmiotów, które uwzględniane są przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji w procedurach konsultacyjnych.

Kraków, dnia 16.04.2012 r.

z poważaniem

PREZES ZARZADU GŁÓWNEGO

DR LESZEK RYMAROWICZ